

Datum raad 18 september 2025

Zaaknummer 2836880

Datum college 15 juli 2025

Portefeuille Ruimtelijke ordening en infrastructuur
J.T. van Burgsteden

Onderwerp Beleid hondenvoorzieningen

Samenvatting

Meierijstad heeft geen beleid voor hondenvoorzieningen in de openbare ruimte. We werken per deelgebied nog volgens het beleid van de voormalige gemeenten. In het voorliggende beleidsplan wordt een uniforme werkwijze voorgesteld waarbij het welzijn van honden is opgenomen. De werkwijze is gebaseerd op een analyse van meldingen over overlast.

Het voorliggende beleid richt zich op de aanleg van losloopgebieden waar honden vrij kunnen rondlopen. In deze gebieden ruimt de gemeente hondenpoep op, elders in de openbare ruimte moet de hondenbezitter dat zelf doen. Als gemeente voorzien we daarom in de uitgifte van poepzakjes op centrale punten in de hele gemeente. Alle overige huidige hondenvoorzieningen komen te vervallen. Voor de aanleg van losloopgebieden en het verstrekken van poepzakjes zijn geen financiële middelen voorhanden. Het beheer en onderhoud van deze voorzieningen past wel in het beschikbare exploitatiebudget.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad

Behandeling in commissie

11 september 2025

Ontwerpbesluit gemeenteraad

1. Instemmen met het beleidsplan hondenvoorzieningen;
2. Instemmen met dekkingsvariant om losloopgebieden te financieren vanuit het bestaande exploitatiebudget met een extra bijraming zodat binnen de gehele gemeente poepzakjes worden verstrekt op centrale punten;
3. Instemmen een krediet van € 532.000 in de begroting 2026 beschikbaar te stellen voor het project "aanleg losloopgebieden";
4. Instemmen de structurele lasten van € 26.600 te verwerken in de begroting 2027 e.v..

Waarom naar de raad

Het betreft een bevoegdheid en een opdracht van de raad.

Eerder genomen besluiten

Geen

Aanleiding

Sinds 1 januari 2017 zijn de gemeenten Sint-Oedenrode, Schijndel en Veghel gefuseerd tot één gemeente: Meierijstad. Iedere gemeente had haar eigen beleid voor hondenvoorzieningen. Tot op de dag van vandaag zien we dat terug in de gemeente. Als we kijken naar de verschillende kernen zien we namelijk geen eenduidig beeld in de hondenvoorzieningen. De aanleiding van dit beleidsplan hondenvoorzieningen is om gemeentebreed één lijn te trekken in deze voorzieningen. Het doel van dit beleidsplan hondenvoorzieningen is het verminderen van overlast die door honden wordt veroorzaakt, het vergroten van het welzijn van honden en het vergroten van het verantwoordelijkheidsgevoel van hondenbezitters en -begeleiders.

Argumenten

1.1 Het zorgt voor harmonisatie van beleid

De voormalige gemeenten hadden ieder hun eigen werkwijze. Het is daarom belangrijk om onze werkwijze te harmoniseren. Dit schept duidelijkheid en het voorkomt willekeur.

1.2 Het bevordert het welzijn van honden

Veel honden kunnen zich, als huisdier, niet natuurlijk gedragen. De grootste beperking is ruimtegebrek, honden willen graag rennen, ontdekken en zich sociaal gedragen als roedeldier. Bewegingsmogelijkheden van honden zijn beperkt door een leven binnenshuis en aangeliend wandelen. Losloopgebieden dragen bij aan (lichamelijke) gezonde en fitte honden die hun natuurlijk gedrag kunnen laten zien.

1.3 Het vermindert overlast door honden

Het welzijn van honden is belangrijk als we kijken naar overlast. Slecht welzijn gaat samen met chronische stress. Het kan leiden tot verminderde weerstand, ziekte, psychische problemen en abnormaal gedrag (zoals bijvoorbeeld veel blaffen). Juist de mogelijkheid bieden om naar een losloopgebied toe te gaan kan overlast verminderen. Het is namelijk zo dat aangeliende honden minder vaak snuffelen aan andere honden en drie keer vaker dreiggedrag tonen naar andere honden, door lipoptrekken, grommen en snauwen.

1.3 Positief effect op gezondheid hondenbezitters

Er is aangetoond dat hondenlosloopgebieden een voordeel kunnen opleveren voor lichamelijke gezondheid en sociaal welbevinden, alsmede sociale cohesie van de hondenbezitters.

1.4 Het vermindert overlast van hondenpoep

We streven naar een afname van overlast van hondenpoep in de openbare ruimte. Een losloopgebied waar de gemeente regelmatig poep opruimt en het verstrekken van gratis poepzakjes draagt hier aan bij.

2.1 Het biedt een balans tussen kostenbeheersing en vermindering van overlast

Variant 2 combineert een realistische financiering van losloopgebieden binnen het bestaande budget met een gerichte financiering voor het verstrekken van hondenpoepzakjes op centrale punten.

3.1 De gemeenteraad is beslissingsbevoegd op dit voorstel

Het is de rol van de gemeenteraad om kaderstellende besluiten te nemen en daarmee beleidskaders en financiële grenzen te bepalen waarbinnen het college uitvoering geeft. Daarom wordt dit voorstel aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.

Kanttekeningen

1.1 Het voorstel is enkel gericht op hondenvoorzieningen

Dit voorstel betreft de gemeentelijke werkwijze voor de voorzieningen voor honden in de openbare ruimte. Onderwerpen zoals zwervhonden, geluidsoverlast, hondensport of bedrijfsmatige activiteiten met honden zijn buiten beschouwing gelaten.

1.2 Er is geen directe relatie tussen de huidige hondenvoorzieningen en overlast van hondenpoep

De ontvangen meldingen van overlast zijn geanalyseerd. Hieruit volgen twee belangrijke conclusies voor het beleid:

- a) Er is geen relatie tussen meldingen van overlast en de aard en kwaliteit van aanwezige voorzieningen. We hebben in alle deelgebieden met verschillende voorzieningenniveaus veel meldingen ontvangen.
- b) Er is wel een relatie tussen de hoeveelheid meldingen en de grootte van een kern. Van grote kernen ontvangen we meer meldingen.

Daarmee wordt geconcludeerd dat hondentoiletten of uitlaatroutes ed. te weinig resultaten opleveren om de investeringen te verantwoorden.

1.3 Overige huidige hondenvoorzieningen komen te vervallen

Na de aanleg van een nieuw losloopgebied worden huidige overige hondenvoorzieningen in de omgeving verwijderd zoals:

- Afvalbakken voor enkel hondenpoep:
Worden verwijderd of vervangen (afhankelijk van de locatie). Poepzakjes mogen namelijk weggegooid worden in de reguliere afvalbakken in de openbare ruimte.
- Dispensers voor poepzakjes
Hier hanteren we een 'uitsterfconstructie'. Indien geen vrijwilligers meer naar voren stappen om de zakjes aan te vullen komen deze dispensers te vervallen. Er worden daarnaast geen extra dispensers geplaatst.
- Hondentoiletten
- Uitlaatroutes komen te vervallen
- Honden uitrenterreinen
De bestaande uitrenterreinen welke niet voldoen aan de criteria zoals beschreven in het beleid hondenvoorzieningen worden verwijderd.

1.4 Wijzigen aanwijzingsbesluit

Na vaststelling van het beleid hondenvoorzieningen en na concretisering van de losloopgebieden gaat het aanwijzingsbesluit aangepast worden. Zodat in de losloopgebieden en buiten de bebouwde kom geen ruimplicht is.

2.1 De kosten

De algemene uitkering van het Rijk wordt verlaagd. Dit heeft gevolgen voor de gemeentelijke uitgaven. We leggen daarom drie dekkingsvarianten voor:

1. Variant 1: Huidige exploitatiebudget: Losloopgebieden financieren vanuit het bestaande exploitatiebudget. Alle huidige voorzieningen komen hiermee te vervallen, waaronder ook het verstrekken van hondenpoepzakjes. Door het schrappen van deze poepzakjes kan deze besparing worden ingezet als dekkingsmiddel.
2. Variant 2: Extra bijramen (voorkeursalternatief): Idem aan optie één. Echter gaan we binnen de gehele gemeente poepzakjes verstrekken op centrale punten. Het bedrag van €26.600 Dienen we extra bij te ramen, in het huidige exploitatiebudget is hiervoor bij deze variant geen dekking aanwezig.
3. Variant 3: Invoering hondenbelasting: Hoewel dezelfde voorzieningen ook via een hondenbelasting gefinancierd kunnen worden, brengt de invoering daarvan extra kosten met zich mee. Ook zorgt hondenbelasting structureel voor extra kosten: de gemeente moet taken zoals handhaving en administratie organiseren, waarvoor nieuwe medewerkers (FTE's) nodig zijn. Deze taken zijn momenteel niet binnen de organisatie belegd en moeten nog worden ingericht. Het daadwerkelijk realiseren van losloopgebieden laat dan langer op zich wachten. In het achterhoofd dient meegenomen te worden dat met de fusie van gemeente Meierijstad is gekozen de hondenbelasting te laten vervallen.

Communicatie

Bij vaststelling van het beleidsplan wordt hierover gecommuniceerd via de gebruikelijke gemeentelijke kanalen. Daarnaast informeren we dorps- en wijkraden en het bedrijfsleven.

Participatie

De raad wilde in 2019 maatwerk per deelgebied waarbij de inwoners konden kiezen uit meerdere werkwijzen voor hun leefomgeving. Deze manier van werken is niet mogelijk gebleken. Er zijn meerdere redenen om de uitgangspunten aan te passen:

- a) Uit inventarisatie is gebleken dat één werkwijze effectief is. In de praktijk is geen ruimte voor inwoners om uit meerdere effectieve werkwijzen te kiezen in hun gebied;
- b) Er is wel ruimte voor de keuze van locaties voor losloopgebieden maar hiervoor gelden criteria die maatgevend zijn voor de geschiktheid van een locatie. De beschikbare oppervlakte is hierbij belangrijk en een maximale loopafstand naar een losloopgebied van 1.000 meter. Voldoende draagvlak voor een locatie is belangrijk en daarom zal de locatiekeuze worden voorgelegd aan inwoners.

Na vaststelling van het beleid moet er uitvoering gegeven worden aan de beleidsuitgangspunten. We betrekken hondenbezitters, inwoners en andere belanghebbenden bij de keuze voor losloopgebieden en verstrekking van hondenpoepzakjes.

Duurzaamheid

Ten opzichte van de huidige werkwijzen zijn er geen significante positieve of negatieve structurele effecten te verwachten.

Invloed op de Meierijstadse duurzaamheidsdoelen			
Doel	Toelichting	Positieve invloed	Negatieve invloed
CO ₂ -neutraal	Fossielvrij door besparen en duurzame warmte en opwek	Geen significante positieve gevolgen	Geen significante negatieve gevolgen
MVO	Eerlijke en duurzame handel en bedrijfsvoering	n.v.t.	n.v.t.
Circulair	Minder CO ₂ -uitstoot en gebruik van materialen door kringlopen te sluiten	Geen significante positieve gevolgen	Geen significante negatieve gevolgen
Schone lucht	Gezondheidswinst door minder schadelijke uitstoot	Geen significante positieve gevolgen	Geen significante negatieve gevolgen
Klimaatbestendig	Mensen en omgeving bestand tegen extremer weer	Geen significante positieve gevolgen	Geen significante negatieve gevolgen
Biodiversiteit	Behoud soorten is verplicht, verbetering waar mogelijk	Geen significante positieve gevolgen	Geen significante negatieve gevolgen
Heb je alternatieven overwogen of belangen afgewogen?		Er zijn geen alternatieven voorhanden	

Financiële toelichting

In de onderstaande tabel zijn de financiële consequenties van de drie varianten opgenomen die in paragraaf 2.1 zijn genoemd.

Investing 20 losloopgebieden		
	De investering in losloopgebieden bedraagt € 532.000,-. Afschrijving in 20 jaar. Jaarlijkse afschrijvingslasten € 26.600,-	
Huidig budget		
	Beheer en onderhoud hondenvoorzieningen	90.007
	Poepzakjes	34.500
	Totaal	124.507
Variante 1		
Aanleg losloopgebieden en schrappen verstrekking poepzakjes		
	Onderhoud hondenvoorzieningen	90.007
	Schrappen poepzakjes	0
	Jaarlijkse afschrijvingslasten losloopgebieden	26.600
	Overige kosten	7.900
	Totaal	124.507

	Conclusie: geen financiële gevolgen. Investering beschikbaar stellen in begroting 2026 en de neutrale lasten verwerken in de begroting 2027 en verder.	
Variant 2 (voorkeur)		
Aanleg losloopgebieden en doorgaan met verstrekken poepzakjes		
	Onderhoud hondenvoorzieningen	90.007
	Poepzakjes	34.500
	Jaarlijkse afschrijvingslasten losloopgebieden	26.600
	Totaal	151.107
	Conclusie: bij te ramen structureel benodigd budget ten laste van exploitatieresultaat 2027 en verder. Investering beschikbaar stellen in de begroting 2026.	26.600
Variant 3		
Aanleg losloopgebieden en doorgaan met verstrekken poepzakjes en invoering hondenbelasting (ter dekking van reeds bestaande lasten en nieuwe lasten)		
	Heffen en Invorderen	168.750
	Periodieke controles	14.391
	Kosten kwijtschelding (1% van 7400 honden)	3.552
	Handhavingsacties	10.000
	Onderhoud hondenvoorzieningen	90.007
	Poepzakjes	34.500
	Kapitaallasten (20 jaar afschrijven)	26.600
	Structurele uitgaven totaal	347.800
	Hondenbelasting per hond € 47	347.800
	Structurele Inkomsten totaal	347.800
	Structurele lasten totaal	0
	Invoerkosten belasting	77.000
	Incidentele uitgaven totaal	77.000
	Conclusie: incidenteel benodigd bedrag bij te ramen in de begroting 2026 ten laste van de algemene reserve.	
	Conclusie: structureel voordeel van €124.507,- te verwerken in de begroting 2027 en verder. Investering beschikbaar stellen in de begroting 2026.	

Onderstaande tekst is van toepassing op variant 2 (voorkeur):

Het huidige budget voor hondentoiletten bedraagt € 124.507 per jaar. Hiervan wordt de uitgifte van poepzakjes betaald (€ 34.500) en hiervan wordt het beheer en onderhoud van hondenvoorzieningen betaald (€ 90.007). Het budget voor hondentoiletten is hiermee volledig benut.

We willen 20 losloopgebieden inrichten. De huidige overige voorzieningen komen daarmee te vervallen en dienen verwijderd te worden. De totale kosten hiervoor worden geraamd op

€ 532.000. Jaarlijkse lasten: afschrijving € 26.600.

Wij stellen u voor een krediet van € 532.000 in de begroting 2026 beschikbaar te stellen voor het project "aanleg losloopgebieden".

De lasten hiervan te verwerken als volgt:

Het structureel benodigde bedrag van € 26.600 bij te ramen in de begroting 2027 en verwerken we in de begroting van 2026. Er is hiervoor geen dekking aanwezig. Daarom adviseren wij dit bedrag ten laste van het exploitatieresultaat van de gemeentebegroting 2027 e.v. te brengen.

Hierdoor loopt het structurele begrotingstekort voor 2027 en verder, verder op.

Planning

Na vaststelling, wordt in 2026 gestart met de uitvoering van het beleid hondenvoorzieningen op basis van projectmatig werken. Middels een project wordt dit uitgerold. Pas wanneer de nieuwe voorzieningen gereed zijn, worden de reeds bestaande voorzieningen in de omgeving opgeruimd. Ook moeten bestaande onderhoudscontracten aangepast of opnieuw aanbesteed worden.

Rechtsbescherming

n.v.t.

Monitoring en evaluatie

Het beleid wordt in een cyclus van vijf jaar geëvalueerd en indien nodig bijgesteld (PDCA cyclus).

Bijlage(n)

- Beleidsplan hondenvoorzieningen openbare ruimte

Onderliggende documenten

Geen

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.J.M. Meertens

ir. C.H.C. van Rooij

De raad van de gemeente Meerijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 juli 2025

Gelet op artikel 147 van de Gemeentewet

Besluit gemeenteraad:

1. Instemmen met het beleidsplan hondenvoorzieningen;
2. Instemmen met dekkingsvariant om losloopgebieden te financieren vanuit het bestaande exploitatiebudget met een extra bijraming zodat binnen de gehele gemeente poepzakjes worden verstrekt op centrale punten;
3. Instemmen een krediet van € 532.000 in de begroting 2026 beschikbaar te stellen voor het project "aanleg losloopgebieden";
4. Instemmen de structurele lasten van € 26.600 te verwerken in de begroting 2027 e.v..

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 18 september 2025

De raad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

drs. K.J.H.A. van Oort

ir. C.H.C. van Rooij